

CALL FOR PAPERS

KONFERENCJA NAUKOWA

*'Renegaci' narodu niemieckiego czy 'zdrajcy narodu' polskiego?
Obywatele II RP niemieckiego pochodzenia podczas drugiej
wojny światowej*

michal.turski@cbh.pan.pl

Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie

Zapis polskich obywateli niemieckiego pochodzenia na tzw. *Volksliste* podczas drugiej wojny światowej wyodrębnił w hierarchii społecznej ziem polskich pod okupacją niemiecką uprzywilejowaną grupę wobec Polaków, Żydów, Ukraińców i innych narodów. Badania z ostatnich kilku lat podważyły rozpowszechnioną tezę o absolutnym uprzywilejowaniu tzw. polskich Niemców, wskazując na brak zaufania niemieckiego okupanta wobec tej grupy ludności oraz chęć jej germanizacji i indoktrynacji w duchu narodowo-socjalistycznym. Także w historiografii niemieckiej podważa się coraz częściej tezę o jedności „*Volksgemeinschaft*”, wskazując np. postawy *volksdeutschów* wobec Niemców z Rzeszy i Niemców z krajów bałtyckich.

Celem konferencji jest wypracowanie nowej refleksji nt. obywateli II RP niemieckiego pochodzenia w trakcie drugiej wojny światowej, w szczególności pod kątem historii społecznej, a także analiza fenomenu *volkslisty* na okupowanych ziemiach Polski.

Konferencja będzie się koncentrować wokół następujących zagadnień:

- Polityka okupanta niemieckiego wobec polskich obywateli niemieckiego pochodzenia na terenie okupowanej Polski
- „Niemcy polscy” oraz Niemiecka Lista Narodowa podczas drugiej wojny światowej oraz jej konsekwencje po 1945r.
- (Samo-)identyfikacja narodowa i (samo-)postrzeganie się obywateli polskich narodowości niemieckiej
- Obywatele II RP niemieckiego pochodzenia i ich stosunek do okupacji i okupanta niemieckiego
- Sprzeciw i opór *volksdeutschów* wobec okupanta niemieckiego
- Kolaboracja obywateli polskich narodowości niemieckiej
- Konflikty wewnątrz *Volksgemeinschaft* związane z *volksdeutschami*
- Relacje *volksdeutschów* z Żydami i Ukraińcami
- Stosunek *volksdeutschów* do Polaków i przedwojennego państwa polskiego po 1939 r.
- Holokaust i *Volksdeutsche*

Prosimy o przesyłanie abstraktów (do 300 słów) oraz krótkich biogramów z listą najważniejszych publikacji do Michała Turskiego (michal.turski@cbh.pan.pl) do 15 lipca 2023 r. Konferencja naukowa odbędzie się 18-19 października 2023 r. Językami konferencji są niemiecki i polski. Organizatorzy zapewniają noclegi i zwrot kosztów przejazdu. Konferencję współorganizują Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie oraz Instytut Pileckiego w Berlinie i w Warszawie.